

Karszt- és barlangkutató ankét Miskolcon

A különleges földtani és földrajzi jellegekkel bíró mészkőterület, a karszt különleges problémák egész sorát rejtli magában. A karsztvidéken a víz nem felszíni patakokban folyik, hanem földalatti járatokban, barlangokban, s óriási forrásokban bukkan napvilágra. Az utolsó évek során a karszt kutatás tudományos és gazdasági szempontból egyaránt igen fontossá vált. A gyors ütemben fejlődő Miskolc és a sajo-menti iparvidék rengeteg vizet igényel — többet, mint amennyit a kicsi Sajó adni képes. Ha a Bükk karsztvize nem használható, az ipari és városfejlesztési terv megakad.

A karszt kutatás igen összetett munkákat igényel. A geológus, vízépítőmérnök, az ipari tervező együttműködik a meteorológussal, erdőmérnökkel, balneológussal. A barlangban végzi kutatómunkáját az ősrégész is. És ne feledkezzünk meg az amatőr barlangkutatókról sem.

Hogy a sokféle kutatócsoport, kutatási ág, szerv és szervezet munkáját összehangolják, közös problémákat, terveket megismerjék és megvitassák, a Magyar Hidrológiai Társaság Nagy-miskolci csoportja és a Magyar Földtani Társulat barlangkutató szakosztálya széleskörű karszt-ankétot rendezett. Az ankét november 21—22-én a miskolci városi tanács előadótermében ült össze.

Az egyes előadásokat számos hozzászólás, bejelentés, javaslat és élénk vita követte.

Schréter Zoltán a Bükk-hegység földtani fölépítését ismertette. Láng Sándor beszámolt a Bükk mai felszíni formái történeti kialakulására vonatkozó kutatásairól. Leel-Ossy Sándor a magas Bükk fennsíkján végzett karszt kutatásról beszélt. Vértés László a bükk barlang kutatás ősrégészeti eredményeit vázolta, így a peremesi ásatások során napvilágra került igen primitív kőeszközök problémakörét.

Jakucs László »A bükkbarlangi karszt- és barlang kutatás időszéri feladatai« c. előadásában a megoldandó feladatok mellett a sikerrel kecsegtető kutatási pontokat jelölte meg. (A víznyelőlgy, barlang és forrás völgy összefüggéséről a Természet és Társadalom decemberi számában olvashatunk.) Előadása előtt bejelentette, hogy munkatársai, Kincses Júlia, Id. Révész és Révész Lajos

a Békebarlangban a Főagnál tagasabb járatra bukkantak, mely az aggteleki barlang felé vezet.

Kézenfekvő a feltevés, hogy ez az ág az aggteleki »Baradla« eddig ismeretlen része, mely — egyelőre ugyan elzáródott — összeköttetést jelent a két barlangrendszer között. Az összeköttetés sikeres feltárása azt jelentené, hogy

aggteleki barlangunk 35 kilométeres hosszúságban Földünk leghosszabb cseppkőes barlangja.

Kessler Hubert »A bükkhegységi karsztviz-kutatás szerepe a borsodvidéki iparvidék vízellátásában« címmel tartott előadást. Kiemelte, hogy nem ismeretlen víztömegek felfedezése a cél, hanem az állandóan utánpótlódó karsztviz megismerése. A források vízhozama változó, de a vízmozgás ismeretében kiegyenlíthető. Kellő helyen mélyített aknákkal száraz esztendőkből megcsapoljuk a hegység víztartalékait, melyek kedvező évben helyreépíthetők.

Krompaszky Géza a bolhási víznyelő feltárását ismertette.

A Zsombolykutató Munkabizottság eredményeiről Borbély Sándor számolt be. Jávorkút mellett egy fáradtságos munkával kibontott víznyelőről kelesztül

több mint száz méter mélyre leereszkedve, sikerült mintegy másfél kilométernyire behatolnunk a Garadna-forrás barlangrendszere egyik ágába.

A teljes rendszer valószínűleg 10 kilométer-nél is hosszabb. Emellett több kisebb barlangot is feltártak.

Az ankét egyhangú lelkesedéssel foglalt állást Jakucs László javaslata mellett: alapsanak magyar barlangkutató folyóiratot!

A magyar karszt- és barlang kutatás az utolsó években olyan hatalmas ütemben fejlődik, hogy egyre nehezebben, sőt egyáltalán nem nélkülözhet egy önálló tudományos sajtóorgániumot. A magyar barlangkutatók publikációs nehézségekkel küzdenek (jellemző, hogy — mint Vértés László közölte az ankétan — egy komplex barlangkutatói dolgozatot kénytelenek a szerzők csehszlovák folyóiratban jelentetni meg!). Bár a természettudományos folyóiratok figyelemmel kísérik a barlang kutatás legfőbb eredményeit, ez már nem elegendő. A különböző kutatási ágak, a különböző munkacsoportok, a szervek és szervezetek munkájának egybehangolása elképzelhetetlen saját szakfolyóirat nélkül.

Eppen a miskolci ankét mutatta meg, milyen szükséges és milyen eredményes dolog a munkának ez az egybehangolása. Az utolsó öt év eredményei, a Centenáris-barlang, a Létrási, Pénzpataki, Jávorkúti és Békebarlang feltáról a jelen fontos célkitűzései és azok az áldozatkész barlangkutatók, akik tudásukat, lelkesedésüket és kitaró munkájukat ajánlják fel e célok megvalósítására, a tudomány és népművelés érdekei, egyaránt kéri egy új magyar barlangkutató folyóirat megindítását.

OZORAY GYORGY